

Izaiáš 45,1-8 Salvátor 24. 3. 24

Toto praví Hospodin o svém pomazaném, o Kýrovi: „Já jsem ho uchopil za pravici, pošlapu před ním pronárody, rozvážu opasky na bedrech králů, zotevírám před ním vrata, brány už nebudou zavírány. Já půjdu před tebou, vyrovnám nerovnosti, rozrazím bronzová vrata, železné závory zlomím. Tobě dám poklady v temnotě skryté i sklady nejtajnější a poznáš, že já jsem Hospodin, který tě volá jménem, Bůh Izraele.

Kvůli svému služebníku Jákobovi, kvůli Izraeli, vyvolenci svému, jsem tě zavolal tvým jménem; dal jsem ti čestné jméno, ač jsi mě neznal. Já jsem Hospodin a jiného už není, mimo mne žádného Boha není. Přepásal jsem tě, ač jsi mě neznal, aby poznali od slunce východu až na západ, že kromě mne nic není. Já jsem Hospodin a jiného už není. Já vytvářím světlo a tvořím tmu, působím pokoj a tvořím zlo, já Hospodin konám všechny tyto věci.“

Nebesa, vydejte krůpěje shůry, ať kane z oblaků spravedlnost; nechť se otevře země a urodí se spása a spravedlnost vyraší s ní. „Já, Hospodin, to stvořím.“

Dnes si prorokova píseň troufá **hodně vysoko: oslovuje vládcu perské říše**, krále Slunce, známého jakožto Kýros. Ten nejdřív porazil Médy a další království a posléze dorazil k Bohabylonu, jehož brány měděné a závory železné mu otevřeli kněží babylonských chrámů a stal se tak vládcem, jehož říše spravovala stovky národů, měst, království. Král Slunce, šéfující jedné ze světovládých říší starověku. A na adresu tohoto krále prorok vyřizuje Hospodinův výnos: *I když o mně, Bohu Izraele, nic nevíš, i když nepatříš mezi mé vyznavače, přece jsi pro tuhle chvíli můj pomazaný, můj mesiáš.*

Proč prorokova píseň věncí toho pohanského potentáta mesiášským pověřením? Proč z něj dělá služebníka Hospodinovy věci? Peršané nebyli žádní beránci, protivníky a vzbouřence likvidovali bez milosti, mj. pro ně vymysleli i křižování... Nicméně, porobeným národům umožnili větší autonomii... a především, Židům přesídleným u řek babylonských Kýrův výnos umožnil návrat do Jeruzaléma, a stavbu nového chrámu. Dokonce jim z babylonských pokladů pro ten účel nechal vydat uloupené chrámové náčiní.

A právě to je důvod, proč mu neznámý prorok přiřknul titul mesiáše. Svou písni chce své bratry a sestry povzbudit k návratu do zaslíbené země. *To kvůli svému služebníku Jákobovi, kvůli svému vyvolenému, jsem z tebe udělal superúspěšného krále Slunce a otevřel ti nedobytné brány samotného Babylona a jeho pokladů*, prozpěvuje prorok v Hospodinově jménu. A židům v tom Babyloně mezitím zabydleným tu naléhavě zní:

Hle, v dějinách se otevřelo okno, tak ho hledme využít. Otevřela se možnost rozjet to, obnovit společenství víry, obnovit Jeruzalém a chrám jako místo služby Hospodinu. Kdy jindy, než teď se rozpohybovat?! Koukejte na Kýra, co nám umožňuje! Vždyť je to hotový mesiáš! A víte co to znamená? To sám Hospodin zas rozjždí svůj příběh s námi, jeho lidem! Věříte tomu? A vydáte se na cestu ze

zabydleného exilu do nejisté existence v zaslíbené zemi?

České protestanty tahle píseň provázela zvláštním způsobem: „Bud' Kýrem kancléři,“ vyzýval na sklonku třicetileté války švédského Oxisternu Komenský, aby protestantským exulantům otevřel možnost vrátit se do Čech až ten kancléř poslal na Prahu vojenský výsadek. Jenže Karlův most ubránili odchovanci jezuitského Klementina a Komenskému nezbylo než doufat snad se vláda věcí tvých se k tobě navrátí, lide můj. Jako biblického Kýra velebili ovšem toleranční evangelíci Josefa II., neboť jim jeho patent, byť je pouze toleroval stačil k tomu, aby začli zakládat sbory.

Prorokův **pohled na perského Kýra jakožto pomazaného služebníka Boží věci vzbuzuje ovšem mnohé otázky**. To je kdejaký úspěšný potentát a usurpátor služebníkem Boží věci? Jakým způsobem se může stát tenhle text směrovkou, vodítkem? V čem nás může orientovat? Odpověď nabízí sama píseň, resp. její adresáti: Prorok ji zpívá tehdy, když je syny Jákobovy potřeba vyhecovat. Zvedněte se z Babylonu, kde jste se už zabydleli, a vydejte se do země zaslíbené jak kdysi Abraham. Berte to otevřené okno jako šanci darovanou Hospodinem a odvážně se chopte možností, které vám otevírá.

Dneska by se nás možná ptal: Jak a k čemu jste využili možností, které se otevřely po zhroucení komunistického útlaku? Jen k svému prospěchu, nebo k usilovnějšímu nasazení pro Boží věc? Pro prohlubování spravedlnosti a záruk lidské důstojnosti?

Tohle bude vždycky spíš na debatu než na kázání, ale chci upozornit na jeden fascinující rys:

Způsob, jakým prorok oslovuje Kýra a jak rámuje jeho vítězná tažení, je nejen neobvykle odvážný, ale **přímo drzý**: *Jedině náš Bůh, Hospodin ti to všechno dal! To on prolomil a otevřel nedobytná vrata! Jedině on je Bohem... To není žádný nudný monoteismus, ale odvážné vyznání. Už proto, že Bůh Izraele je Bohem lidu toho času rozptýleného*, bez vlastní země. Bohem lidu, který sám od svého Boha nic moc nečeká a nijak nehoří pro to, dát se mu s plným nasazením do služby. Ten je tvůrcem tvých úspěchů, Kýre, zpívá prorok, jedině on je skutečným Bohem. **Božstva včerejších vítězů** se ukázala jako nepotřebné kusy náboženského inventáře. Je konec bohům babylonským, v jejichž jménu kdysi Nabuchodonozor vypálil Jeruzalém. Ale prorokova vize jde ještě o krok dál. Když dosvědčuje *Já Hospodin jsem Bůh a nikdo a nic jiného, já formuji světlo – a tvořím tmu, já dávám pokoj – a tvořím zlo*, vypůjčuje si tu odpovědi ze samotného náboženství perského krále. Jako stvořitel protikladů světla a tmy, pokoje a zla protikladů, které spolu zápasí a mezi nimiž si člověk musí vybrat, na čí stranu se dá jako stvořitel těchto protikladů byla totiž uctívána nejvyšší perská náboženská veličina Ahura Mazda. Tuto **jeho stvořitelskou pravomoc** teď prorok drze **přisoudil** pouze a jedině **Hospodinu**.

Ta drzost a odvaha připomíná v něčem Ježíše, když užije vážené ceremonie jako byl triumfální vjezd do Říma a na oslátku paroduje vítězoslávu římských císařů... A zároveň

dosvědčuje: Království pokoje, záchrany a nových šancí už se blíží! Už přijíždí vlak Boží, už je mezi vámi.

My přitom žijeme v jinak uspořádaném světě. Ne nějaký vládce kdesi nahoře, natožpak uzurpátor určuje, jaké poměry budou vládnout. Suverénem, který načas rozdává karty a tak určí poměry, je lid. Voličstvo. Na něm je, koho si vybere jako své dočasné zastupitele. (Proto nám voličům, občas všelijací oligarchové slibují i to modré z nebe.) Ale především, smíme tady v Evropě žít ve světě, jemuž dávají záruky, byť nedokonalé, právo, společně dohodnuté zásady. Tenhle svět společně dohodnutých a respektovaných zásad ovšem čím dál víc vadí vládcům, kteří jako by ztělesňovali ty imperiální starověké potentáty, vládcům jako Putin, kteří odmítají svou moc i území ohraničit a v případě voleb nadiktují nejen procento podpory, ale i účasti...

Tohle jsou dilemata naší doby, našeho prostoru, našich konkrétních dějin. Sem jsme postavení jako učedníci a následovníci těch drzých biblických vyznání. Tady se nás, nejen lidé, ale i ze samotných nebes ptají, na čí stranu se přidáte? Podřídíte se temnotě a zlu (a v čem je vidíte?) – nebo si vyberete zápas o pokoj a spravedlnost? K odpovědi nás chce inspirovat ta prorocká písnička v poslední sloce: *Rosu dejte, ó nebesa, a oblakové dštěte spravedlnost, otevři se země a dej vyrůst ovoci spasení v ruce se spravedlností.* Hospodin neslibuje modré z nebe, ale zaleje čas od času zemi, tedy náš lidský prostor, svou spravedlností. Sem, **do našich časů, míří** jeho rozhodnutí dát šanci svobodě, lidskosti, obnově zpusťšeného žití a obnově pošlapané, bombardované lidskosti. K tomu osvobozuje, k tomu dává sílu, k tomu inspiruje. A i když plody těchto darů a slibů nevzcházejí hned, máme vědět a slyšet, že má cenu se pro ně rozhodnout. S důvěrou i odvahou si je přivlastnit – a taky o ně zápasit.

O králi Kýrovi zpíval prorok, aby dal dohromady zástup, který zamíří do zaslíbené země jako místa k uskutečnění těchto Božích záměrů a slibů. Nás takhle řadí do zástupu a dává nám směr i cíl ten drzý mesiáš na oslátku. On nesl ovoce pokoje a spravedlnosti Hospodinovy a zadělával na ně pro mnohé, byť kvůli tomu skončil na kříži, který užívali bezcitní starověcí imperátoři. Jeho vítáme jako mesiášského Krále, který nám otevřel okno spásy. Okno možností, které platí i tehdy, když nám všelijací putinové a nebo naše vlastní pohodlnost či obavy okna zavírají. Vždyť právě o velikonocích rozsvítil světlo i tam, kde vládly temnoty – přinesl svobodu, kde se roztahovalo otroctví – a naději tam, kde lidé už vůbec nic nečekali. Amen

Izaiáš 45,1-8 Salvátor Palmarum' 24

Píseň 727,1-3

In: Vyslechnu, co promluví Bůh Hospodin, zajisté vyhlásí pokoj pro svůj lid, své věrné, jenom ať se k své hlouposti nevracejí! Ano, jeho spása je blízko těm, kdo se ho bojí, v naší zemi bude přebývat sláva. Setkají se milosrdenství a věrnost, spravedlnost s pokojem si dají políbení. Ze země vyraší pravda, z nebe bude shlížet spravedlnost. (Ž 85,9nn)

Píseň NEZ 97 (Ž 85)

Modlitba

Hospodine, Bože Abrahamův, Izákův a Jákobův, Otče JKa, ty svým slovem uvádíš člověka do pohybu. A my věříme: Když jsme se tu shromáždili, není to jen ze zvyku, z tradice, ale právě proto, že ty o nás stojíš, oslovuješ, zveš, vzbuzuješ očekávání. Děkujeme za všechny svědky, kteří kázali tvé slovo a zpívali tvé písničky, a vytrvali i když to pro ně byl namáhavý úkol. Děkujeme za příběh Ježíše, který sílu tvého poselství přinášel těm, kteří už s žádnými šancemi nepočítali. Děkujeme, že ve společenství tvého lidu můžeme, uprostřed lidských slov, potkávat i sílu tvého zavolání. Prosíme, ať nás tvé slovo vyvede z našeho bloudění a předsudků, otevře oči pro tvou blízkost, překvapí silou naděje, jakou umíš stvořit jen ty. Učiň, aby toto shromáždění bylo hodno tvého zaslíbení i pozvání. Amen

1. čtení Mt 21,1-9

Píseň 731

kázání

Píseň 625

Ohlášení

Přímlyvy – Kyrie

Prosíme, přijmi i tyto naše prosby: Přimlouváme se za tvůj lid, tvoř z nás svědky nevykořennitelné naděje. Nedovol pouze plout s proudem. Když se řadíme do zástupu, který vítá tvého mesiáše, připomeň nám jeho nasazení pro tvou spravedlnost a pokoj. *Pane smiluj se – Kyrie eleison.*

Proměň lidská srdce, spoutaná nenávistí a nedůvěrou, naplněná lhostejností a nevěrou. Prosíme za ty, které skřípl život, nespravedlivé zacházení, kdo zůstali bez zastání.

Pane smiluj se – Kyrie eleison

Prosíme za místa tragédií, za oběti bombardování a útoků na civilní cíle. Prosíme za oběti teroristů a jejich blízké. Uprostraňuj pokoji, milosrdenství, pravdě. Přemáhej síly, které ničí tvé dobré stvoření a z jeho bohatství činí pustinu.

Pane smiluj se – Kyrie eleison

Tobě předkládáme osamělé, nemocné, přehlížené a zapomenuté. U tebe se přimlouváme za ty, kdo už nečekají žádnou nadějnou zprávu. Tebe prosíme za ty, kdo se nemají proč radovat. *Pane smiluj se – Kyrie eleison*

Tichá modlitba „...“ *Pane smiluj se – Kyrie eleison.*

Otče náš

Poslání Ř 12,21 *Na cestu, kde se vždy znova rozhodujeme, na čí stranu se dát a k jakému cíli se vydat, poslyšme od apoštola: „...“*

Požehnání

Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí DS. AMEN

Píseň 702,6-8